

Tantárgy neve: Ornitológia MTBT7018	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : szabadon választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 70/30 (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám a: 1 óra előadás és 1 óra gyakorlat az adott félévben	
A számonkérés módja: koll. / <u>gyak.</u>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 5	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
A tantárgy oktatásának általános célja a madárvilág megismerése, a hallgatók madártani ismereteket szerezhetnek. A fő cél a hazai madárfajok alaposabb ismerete, a terepi határozás elsajátítása. A madarakkal kapcsolatos természetvédelmi ismeretek is a kurzus részét képezik. 1. Az ornitológia fogalma és története, a madártan hazai vonatkozásai és jelenlegi helyzete 2. A madarak evolúciója 3. A madarak anatómiája 4. A madarak viselkedési formái (párválasztás, szaporodás, vonulás) 5. A madarak rendszertani áttekintése 6. A madártani kutatások eszközei és módszerei, a madártani adatok feldolgozása és értékelése 7. A hazai madárfajok csoportosítása 8. Vizes élőhelyek madarai 9. Füves puszták, mezőgazdasági területek madarai 10. Hegyvidéki és síkvidéki erdők madarai 11. Madarak emberi környezetben 12. A madarakkal kapcsolatos természetvédelmi kérdések 13. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület bemutatása 14. Fajvédelmi programok bemutatása	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok	
A gyakorlat általános célja a hazai madárfajok alaposabb ismerete, a terepi határozás elsajátítása. A gyakorlat tömbösítve kerül megtartásra. 1-15. Terepi madármegfigyelés, Hortobágy, Nagyerdő	
A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN) 1. Bakonyi Gábor (2003) Állattan, Mezőgazda Kiadó ISBN: 9632860446 2. Haraszthy László (1998) Magyarország madarai, Mezőgazda Kiadó ISBN: 9639121053 3. Killian Mullarney, Lars Svensson, Dan Zetterström, Peter J. Grant (2015) Madár – határozó, Park kiadó ISBN: 9789633552278	

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudás:

- Ismeri és érti a természetvédelem területén lejátszódó folyamatokat, a köztük lévő összefüggéseket, és azokat alkotó módon tudja alkalmazni.
- Ismeri a természetvédelem sajátos kutatási módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait. Ismeri a szakszerű és hatékony szóbeli, írásbeli és hálózati kommunikáció módszereit és eszközeit.

b) képesség:

- Képes értő, elemző módon szakterülete meghatározó hazai és nemzetközi szakirodalmát követni, megszerzett ismereteit szintetizálni
- Ismeri a madarak anatómiáját és rendszertanát.

c) attitűd:

- Nyitott és elkötelezett a természeti értékeket megőrző és a fenntartható gazdálkodás iránt.
- Környezettudatos magatartás jellemzi.
- Elkötelezett a környezetvédelmi, természetvédelmi előírások betartatása iránt.
- Munkavégzésében jogkövető magatartás jellemzi, és ezt elvárja beosztottjaitól is.
- Elkötelezett a problémák szakmai alapokon nyugvó megoldására.
- Véleményét szakmai alapokon hozza meg, azokat következetesen képviseli.
- A tudományos kutatás etikai szabályait és normarendszerét betartja.
- A természetvédelem legfontosabb kérdései kapcsán integrálja a nemzeti és európai értékekre támaszkodó szemléletmódot.

d) autonómia és felelősség:

- Nagyfokú önállósággal rendelkezik átfogó és speciális szakmai kérdések kidolgozásában, szakmai nézetek képviselésében.
- Gyakorlati tapasztalatai birtokában képes önálló döntéseket hozni meghatározott munkafolyamatok megvalósítási módjáról, ütemezéséről.
- Szakmai felelősségtudattal hoz döntéseket, valamint vállalja döntéseinek következményeit.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Gyüre Péter, adjunktus Ph.D.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat):

-

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):

-

Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):

írásbeli

Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):

-

Vizsgakérdések, tételsor:

1. Hogyan lehet a hazai fészkelő madárfajokat csoportosítani élőhelyük szerint? Hány madárfaj fészkel Magyarországon?
2. Milyen anatómiai sajátosságok segítik a madarak repülő életmódját?
3. Milyen madárrendek fajai fordulnak elő egy mezőgazdaságilag művelt élőhelyen? Sorolj fel néhány itt élő fokozottan védett madárfajt!
4. Milyen szempontok szerint lehet csoportosítani a hazánkban előforduló madárfajokat?
5. Hány madárfaj fordult elő eddig Magyarországon?
6. A madarak vonulásánál milyen tényezők segítik a tájékozódást?
7. Milyen madárrendek fajai fordulnak elő egy vizes élőhelyen? Sorolj fel néhány szikes tavaknál előforduló madárfajt!
8. Milyen madárrendek fajai fordulnak elő erdei élőhelyeken? Sorolj fel néhány odúban fészkelő madárfajt!